

GEOLOŠKE KARTE (53496)

11. Navlake na geološkim kartama

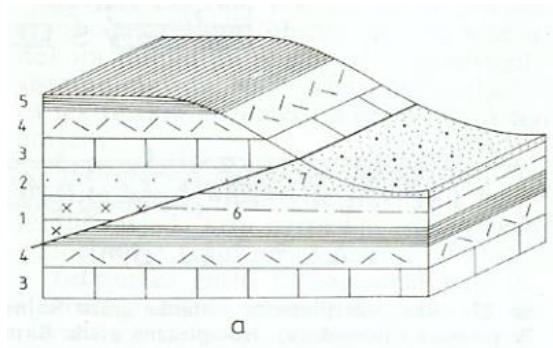
Doc. dr. sc. Katarina Gobo

Geološko-paleontološki zavod, soba GPZ019

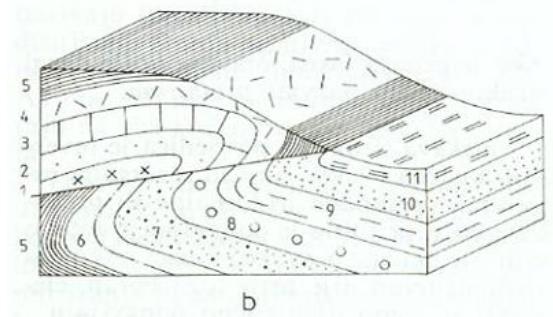
katarina.gobo@geol.pmf.hr

Što su navlake / navlačni rasjedi (*thrust faults*)?

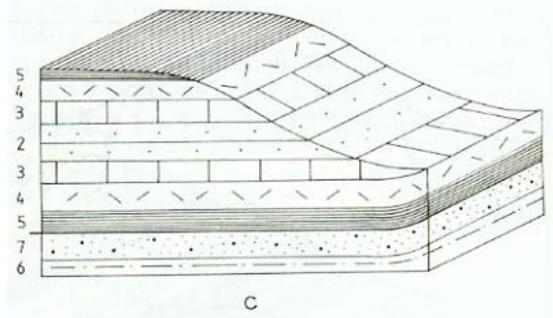
- Specifičan tip reversnog rasjeda s izrazito blago nagnutom rasjednom plohom
- Starije stijene naliježu na mlađe
- Tipične za kompresijski tektonski režim gdje dolazi do sažimanja kore u horizontalnom smjeru
- Krovinsko krilo se transportira preko podinskog krila s pomakom dominantno u smjeru nagiba (*dip-slip*)
- Relativno velikog horizontalnog pomaka (> 5 km do nekoliko desetaka i čak stotinu km)

reversno rasjedanje

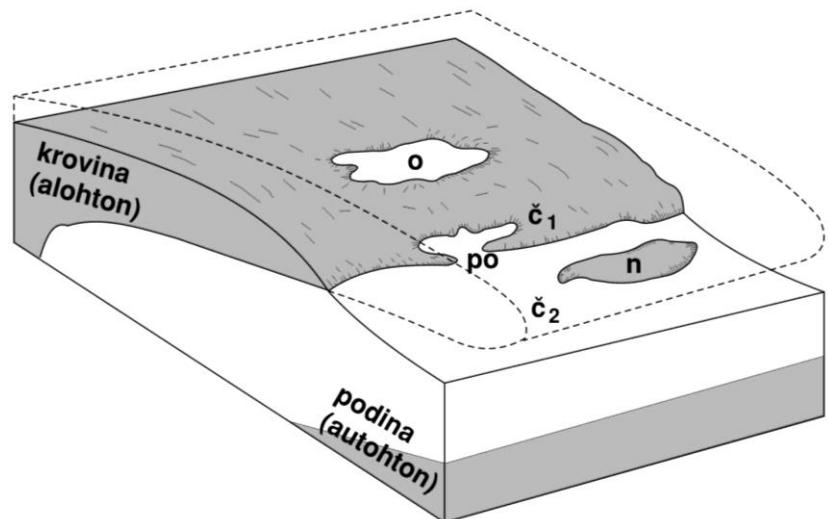
boranje i reversno rasjedanje

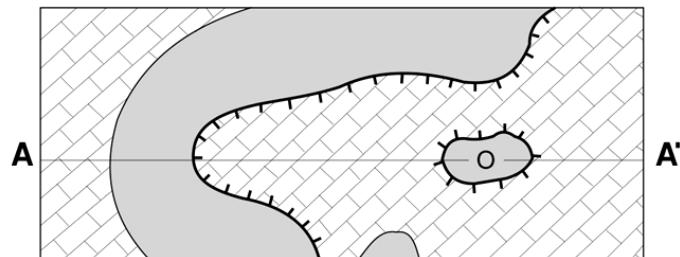
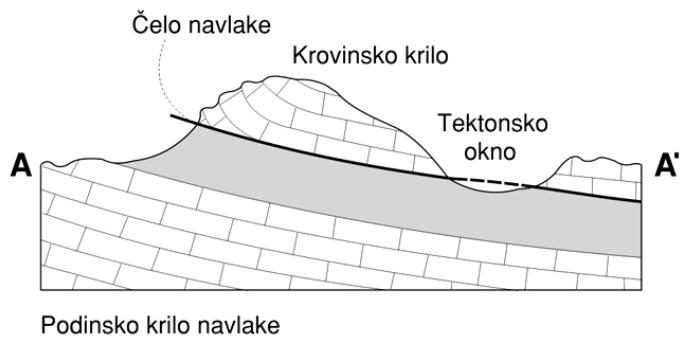
navlaka od polegle bore

Elementi navlake i navlačnih terena

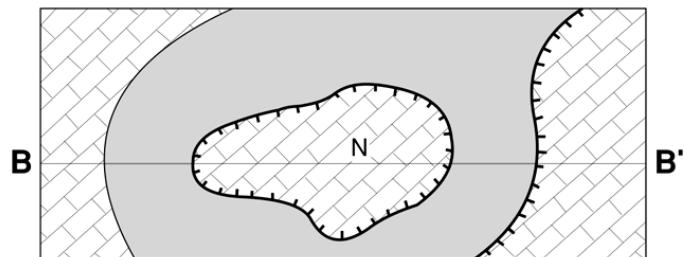
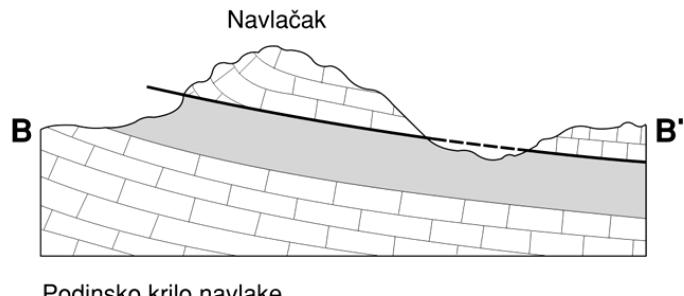
- **Autohton** – podinske stijene koje nisu doživjele pomak
- **Alohton** – stijene koje leže iznad autohtona i tektonski su transportirane od svog izvornog mesta nastanka
- **Navlaka** (*nappe, thrust sheet*) – navučena stijenska masa iznad navlačnog rasjeda
- **Čelo navlake** – današnja najperifernija granica glavnog dijela alohton-a
- **Navlačak** (*klippe*) – erozijski ostatak alohton-a na autohtonu ispred čela navlake
- **Tektonsko okno** (*window*) - mjesto na kojem je erozijom uklonjen dio alohton-a tako da na površini izdanjuju stijene podlage

- o – tektonsko okno
- n – navlačak
- č₁ – čelo navlake
- č₂ – prepostavljeno čelo navlake
- po - poluokno

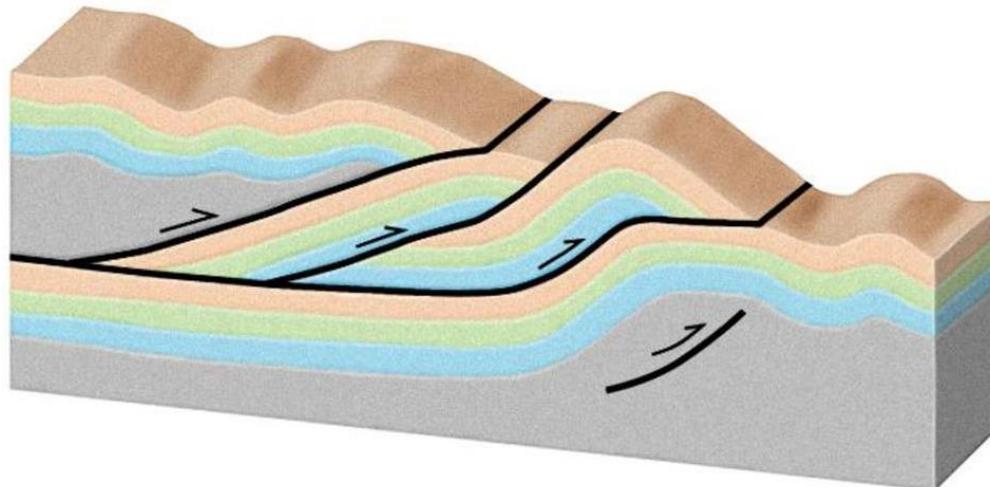
A**TLOCRT****PROFIL****NAVLAKE**

- A - Tektonsko okno (O) u tlocrtu i profilu
- B - Navlačak (N) u tlocrtu i profilu

B**TLOCRT****PROFIL**

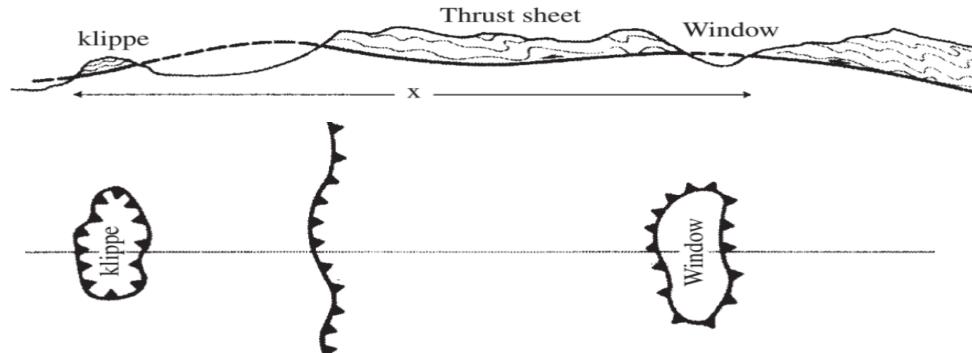
Navlačnu površinu ili kontakt mogu karakterizirati tektonske ili milonitne breče.

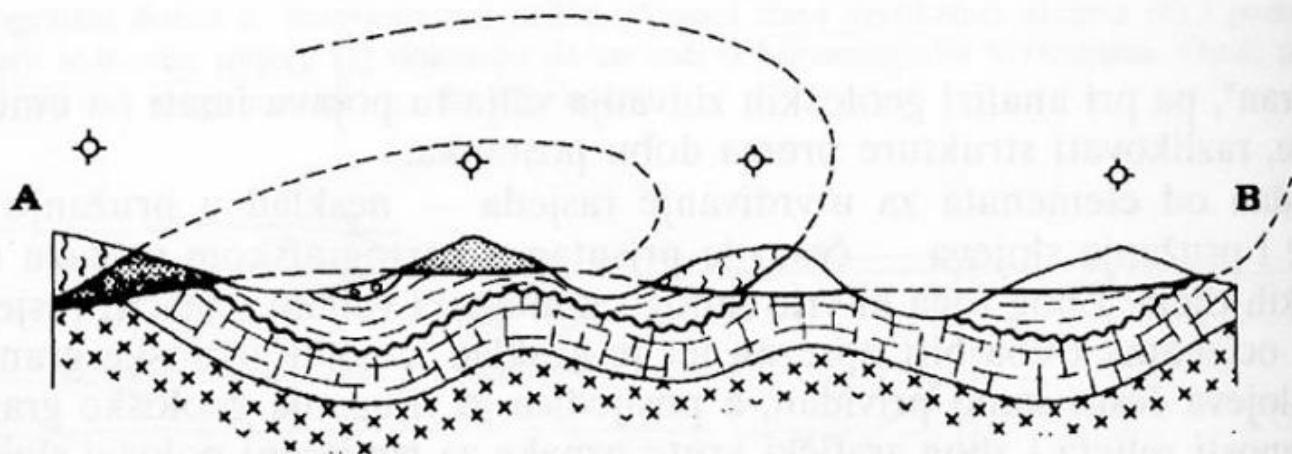
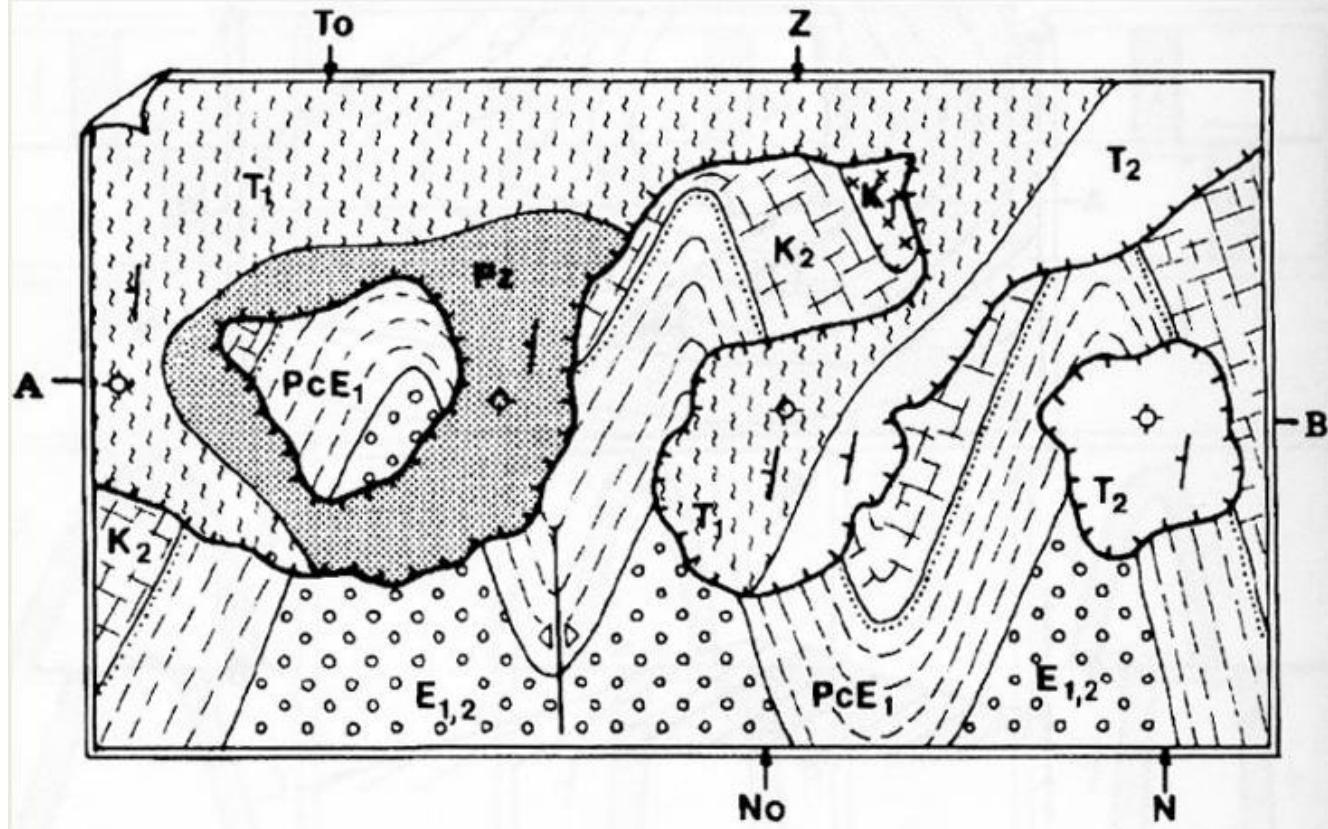
- Navlake se rijetko kada javljaju kao izolirane pojave, već češće kao setovi od nekoliko navlaka
- **Navlačni kompleks** – set navlaka koje dijele iste litološke i/ili strukturne karakteristike
- **Décollement ili detachment fault** – navlačni rasjed u bazi čitavog kompleksa
- **Navlačni pojas (fold-and-thrust belt)** – dugačke linearne zone sačinjene od setova navlaka u orogenetskim pojasevima, predgorskim bazenima i akrecijskim prizmama u subduksijskim zonama

Karakteristike navlaka na kartama

- **Veliki stratigrafski skok** zbog relativno velikih horizontalnih pomaka
- Starije naslage najčešće leže na mlađima ili metamorfiti višeg stupnja na metamorfitima nižeg stupnja
- Granica čela navlake može biti izrazito vijugava što je posljedica blago nagnute navlačne plohe u kombinaciji s neravnim reljefom
- Na isto mjesto mogu biti dovedeni sedimenti iz različitih sedimentacijskih prostora
- Tektonska okna i navlačci su vrlo dobri indikatori navlaka – relativno male, izolirane cjeline bitno drugačijih litostratigrafskih značajki od stijena koje ih okružuju

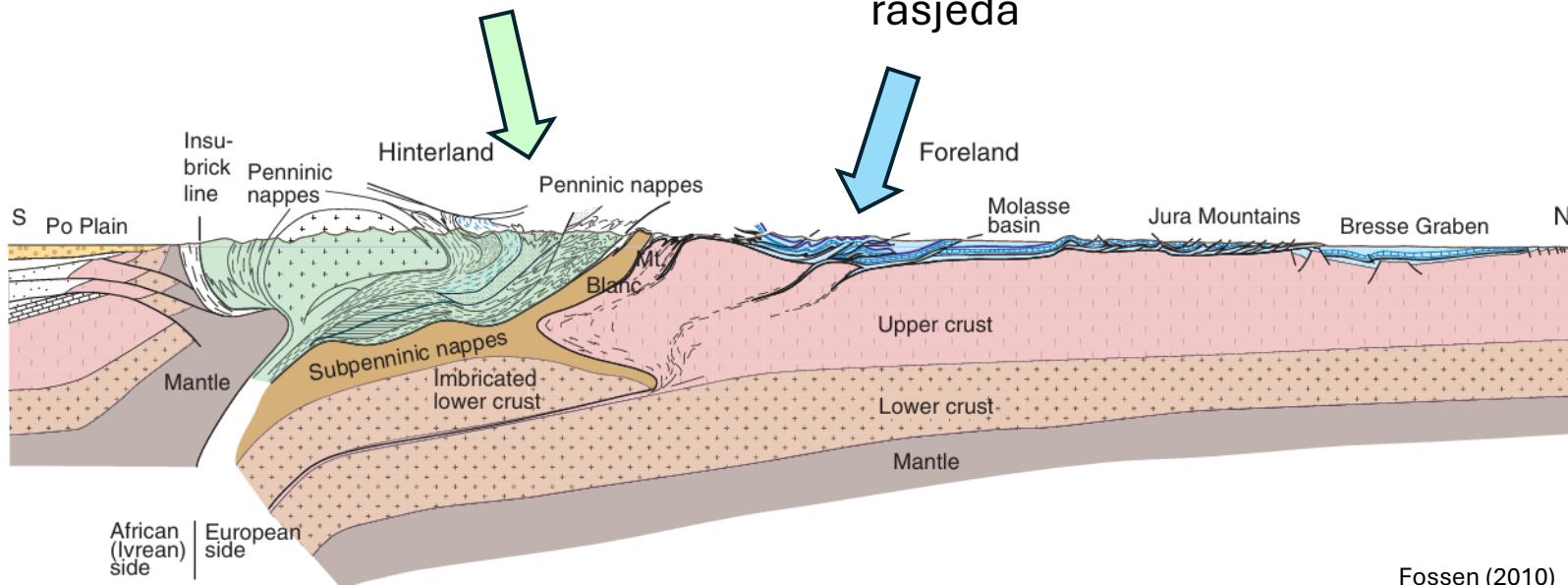
Dva osnovna navlačna režima

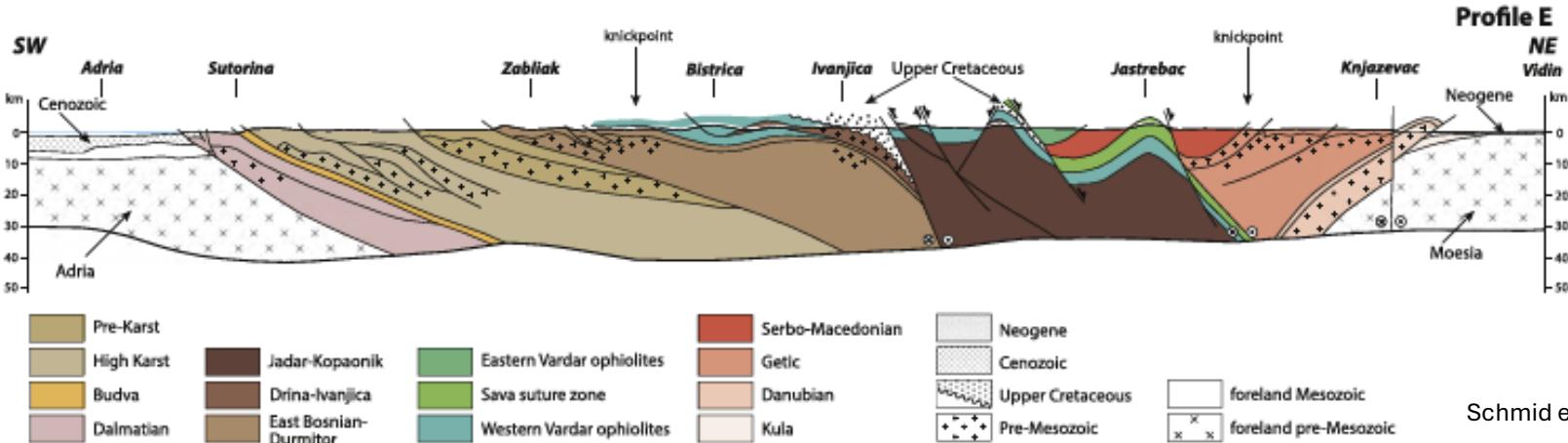
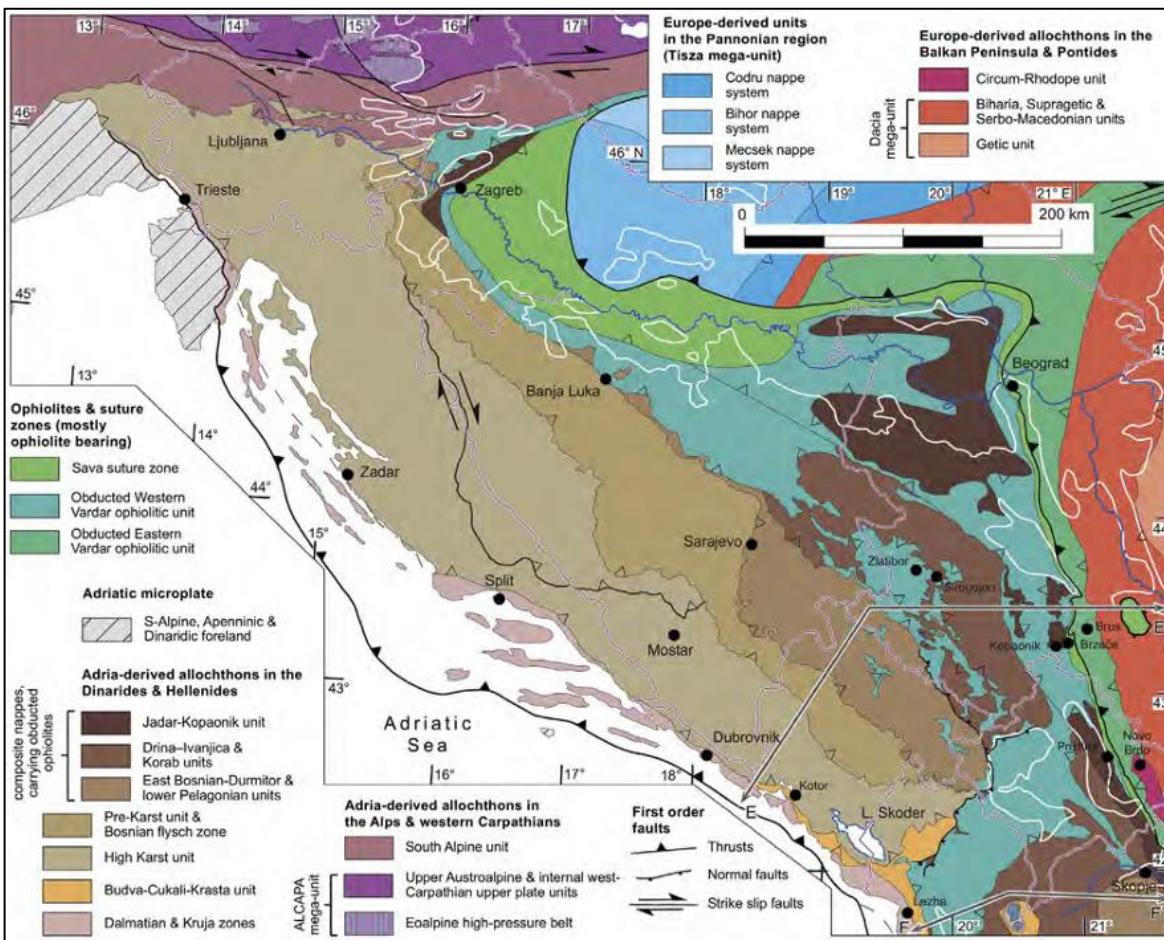
Thick-skinned tectonics

- Tipično za centralni dio orogena (*hinterland*)
- Dublji dijelovi kore su deformirani
- Debele navlake koje mogu uključivati magmatske i metamorfne stijene

Thin-skinned tectonics

- Tipično za rubne dijelove orogena (*foreland*)
- Dublji, podinski dio kore nije značajnije deformiran
- Lakša korelacija između krila preko rasjeda

Isječak OGK SFRJ list Kalinovik (BiH)

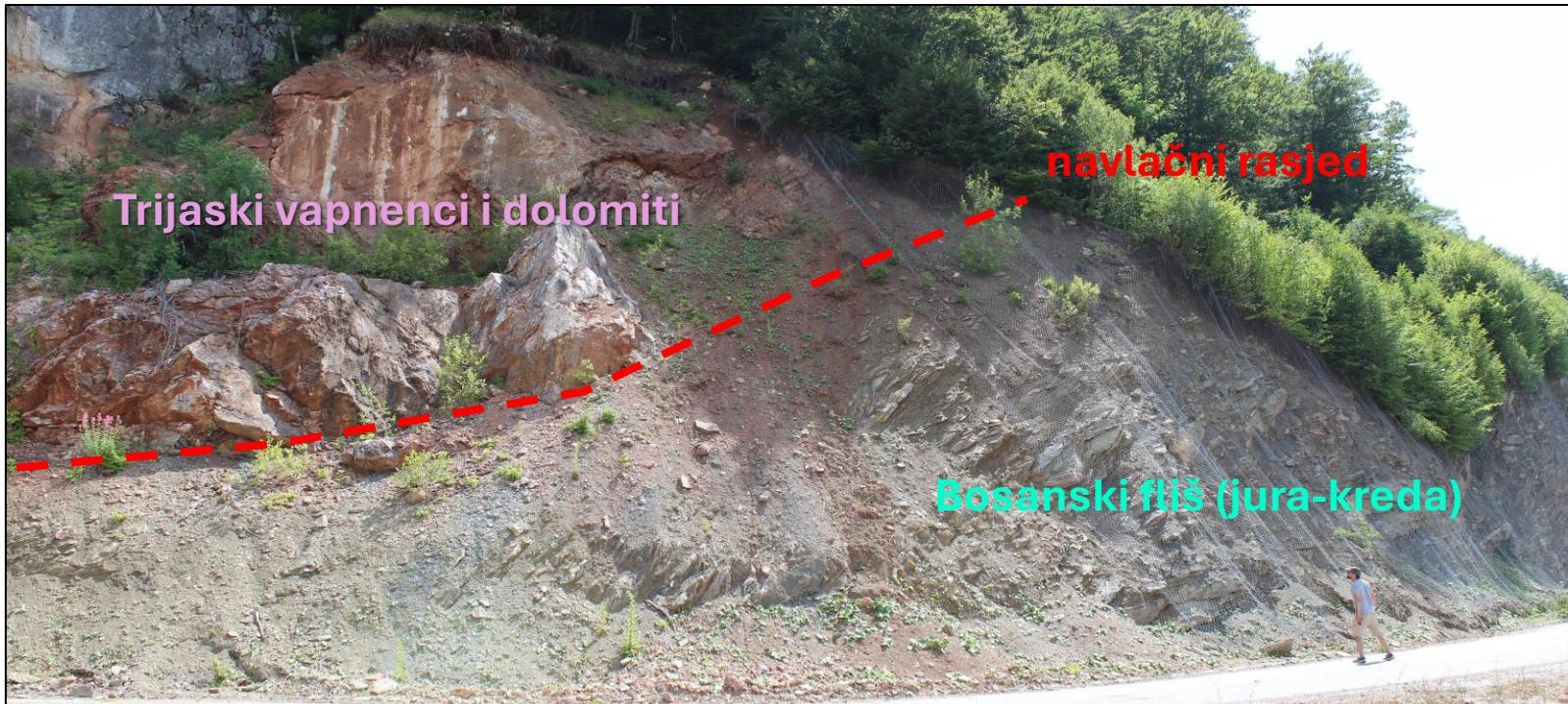
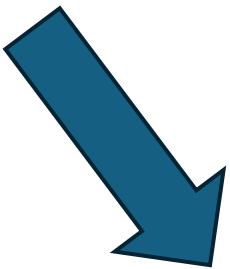
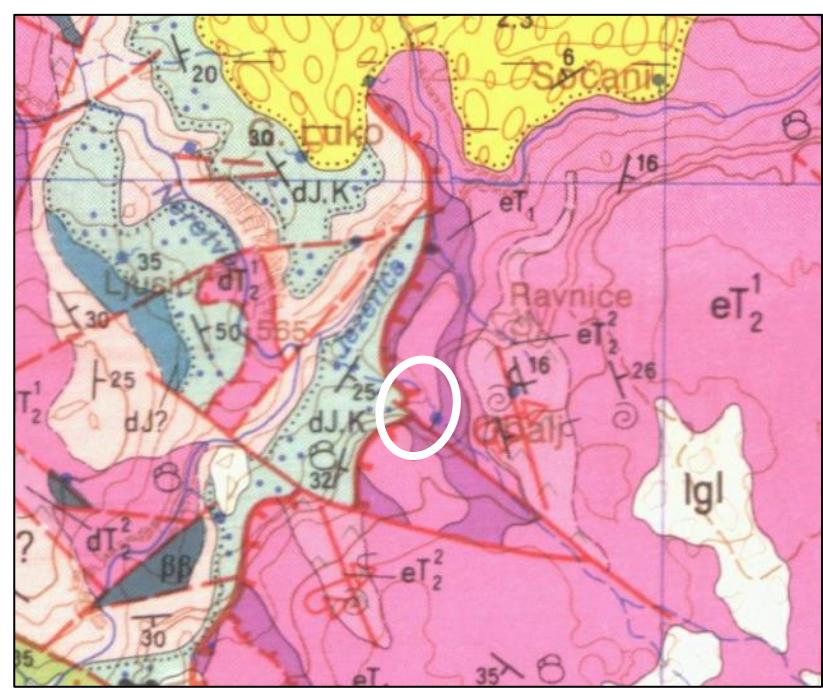
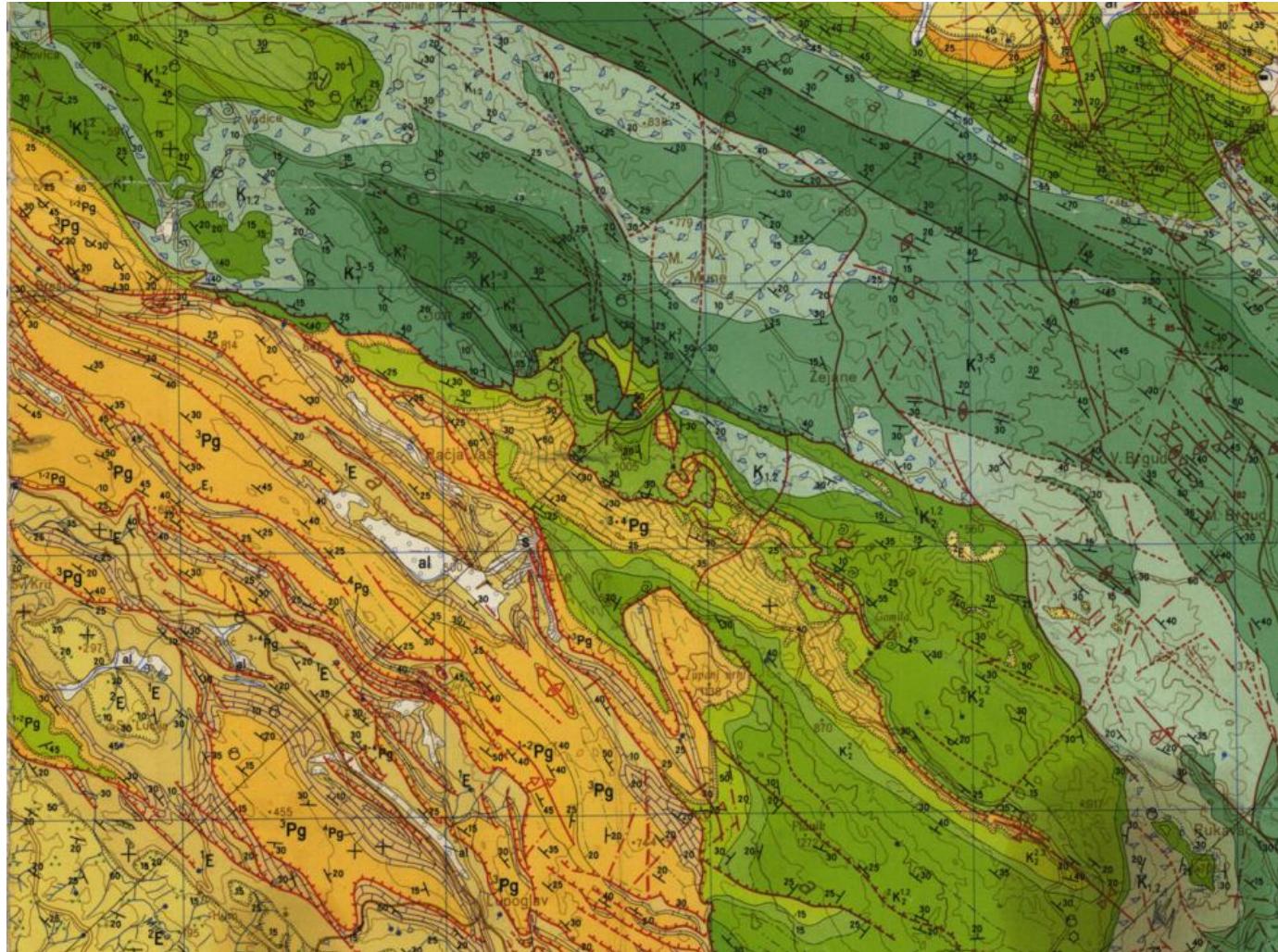
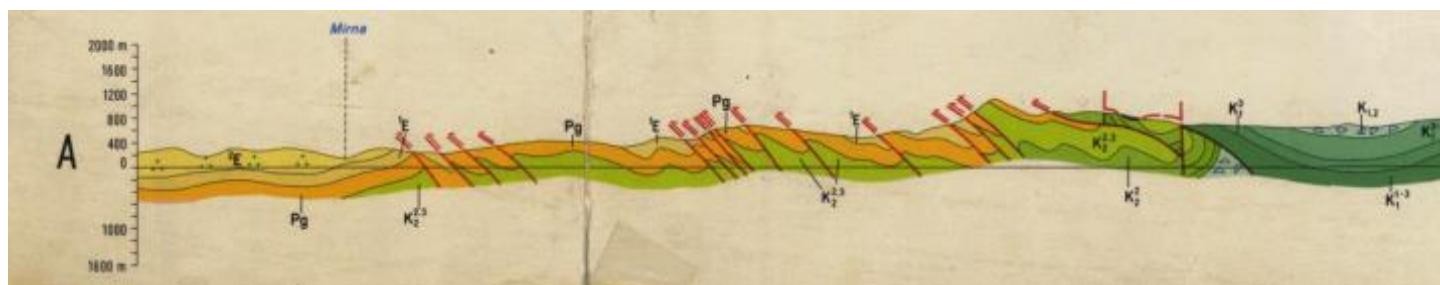
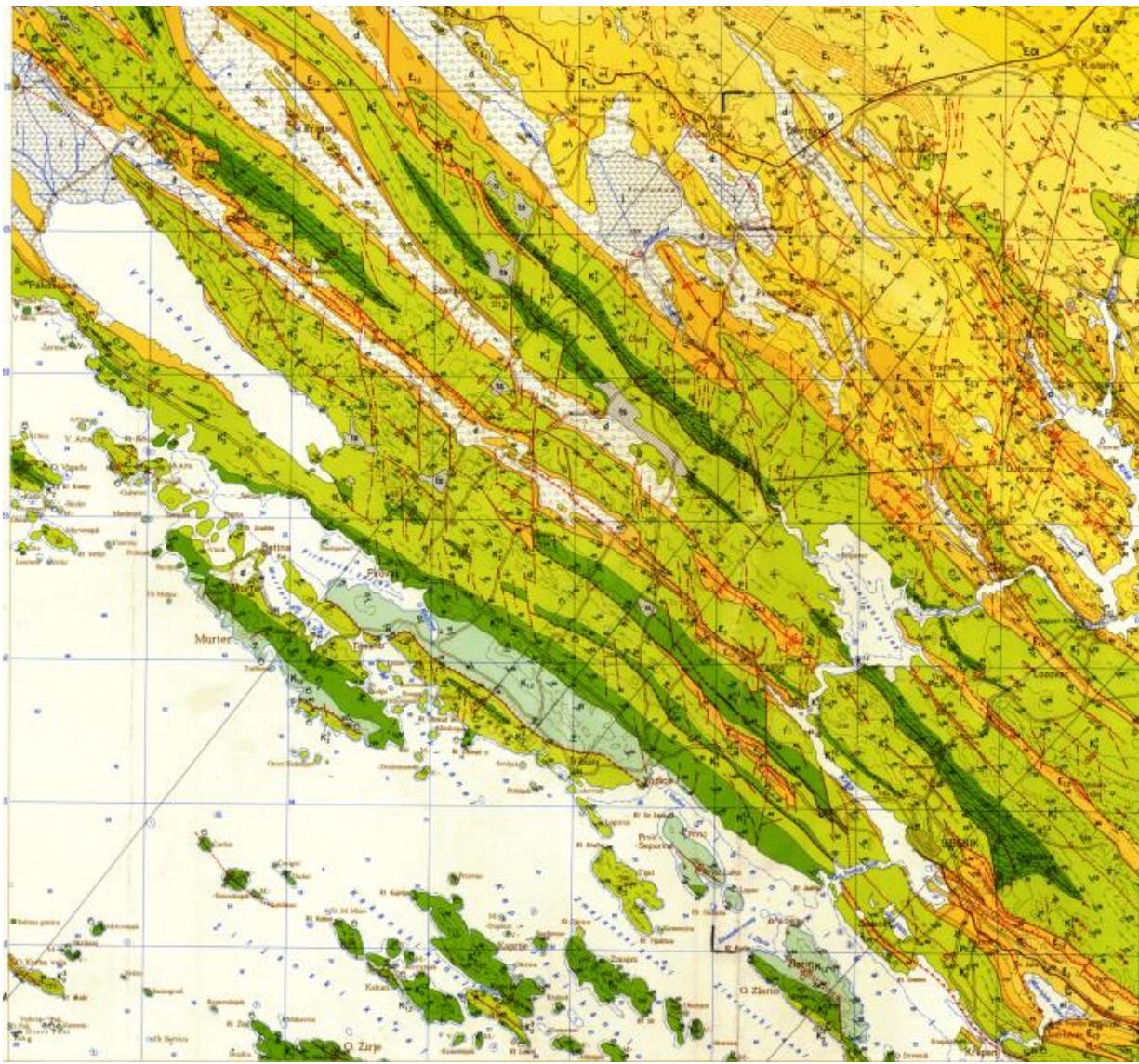

Foto: K. Gobo

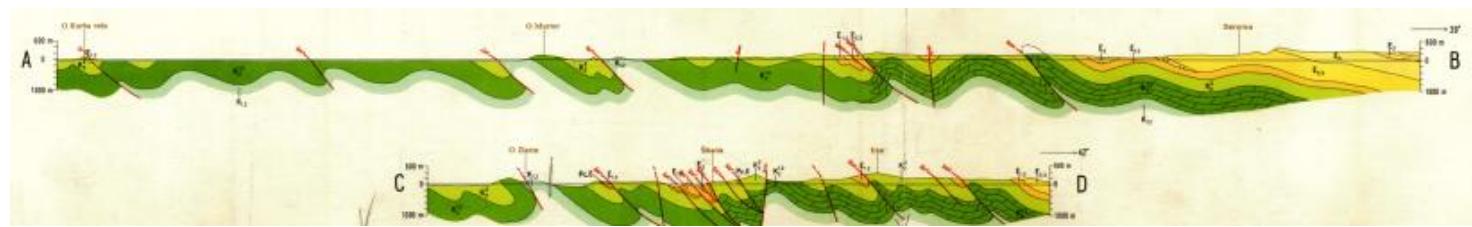

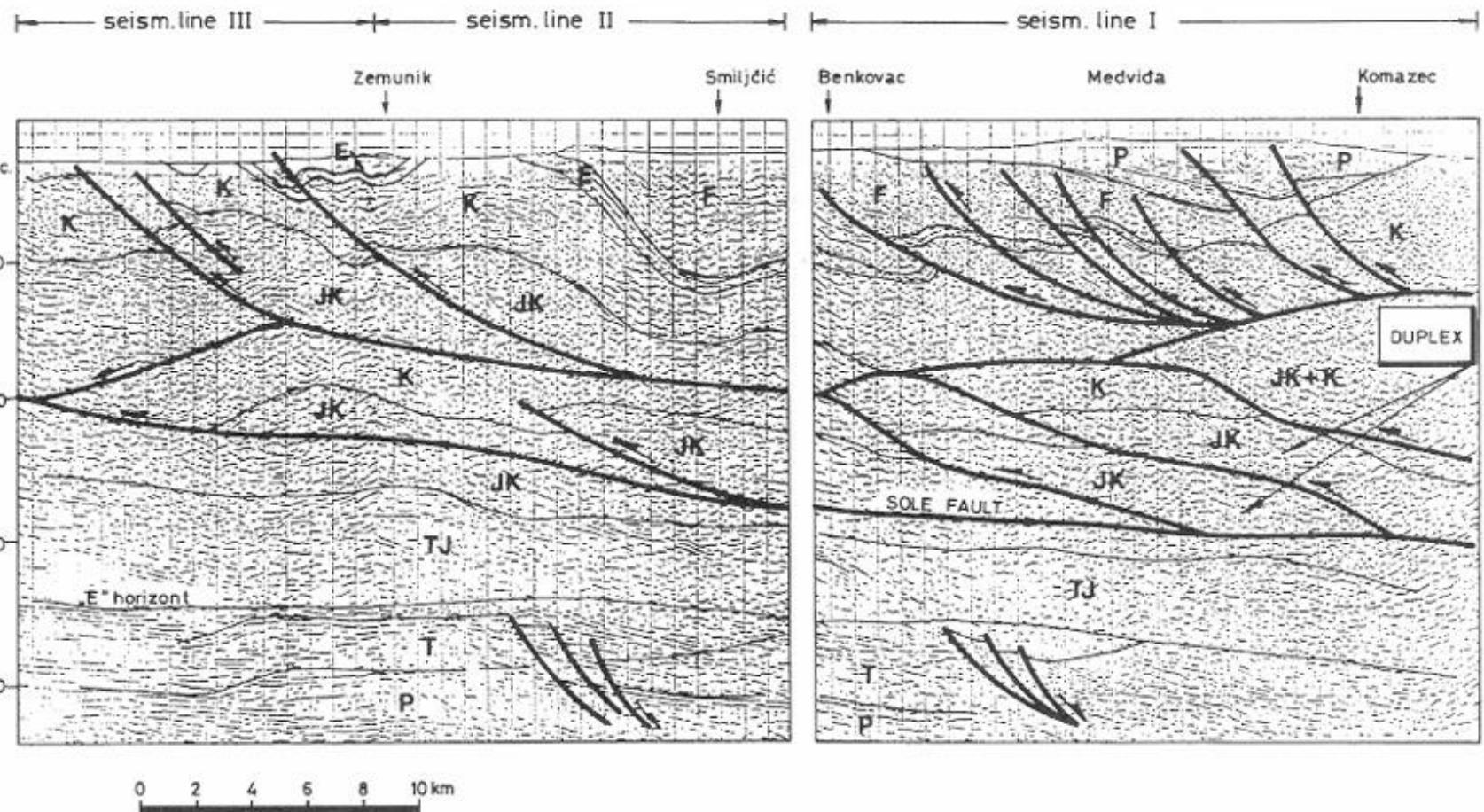
Isječak OGK SFRJ,
list Ilirska Bistrica

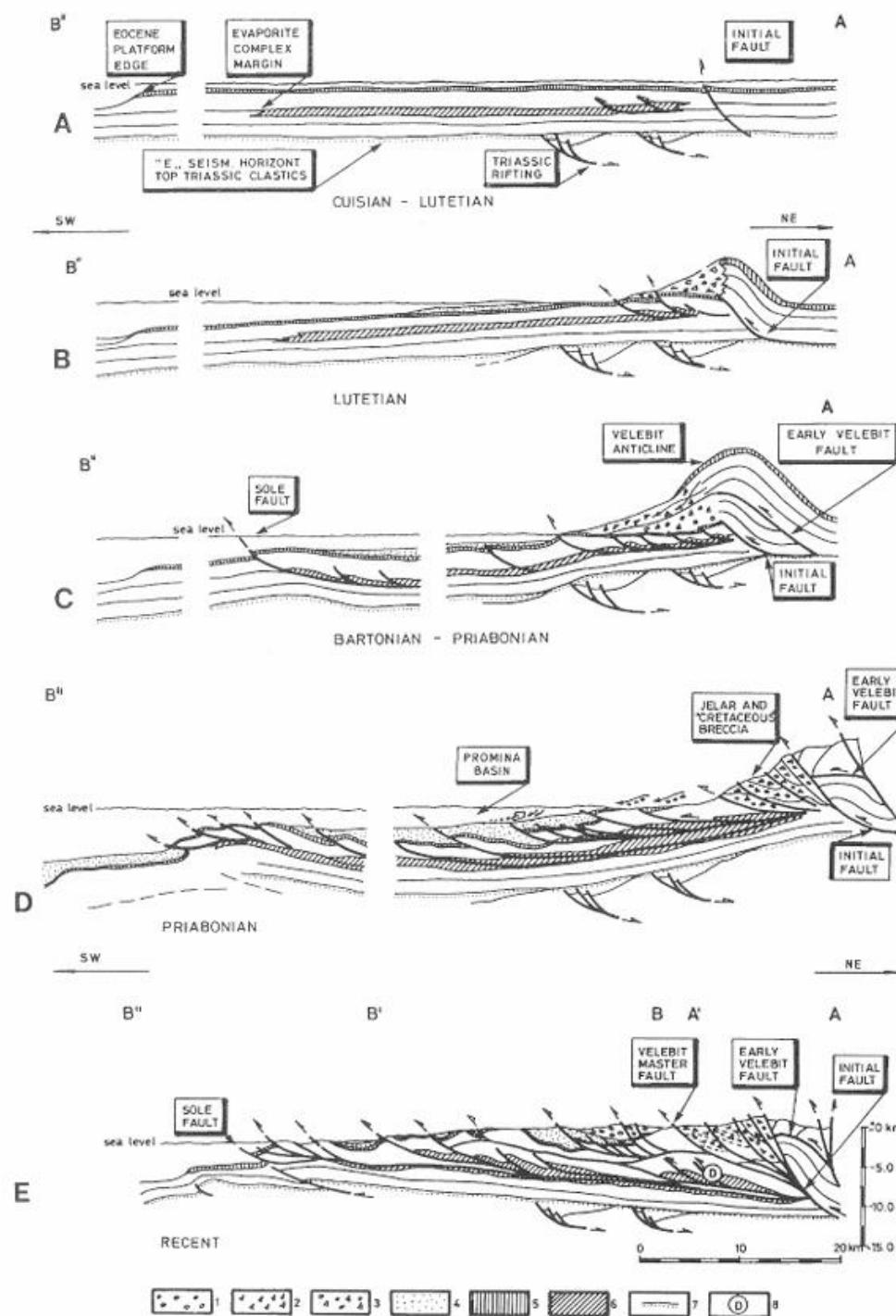

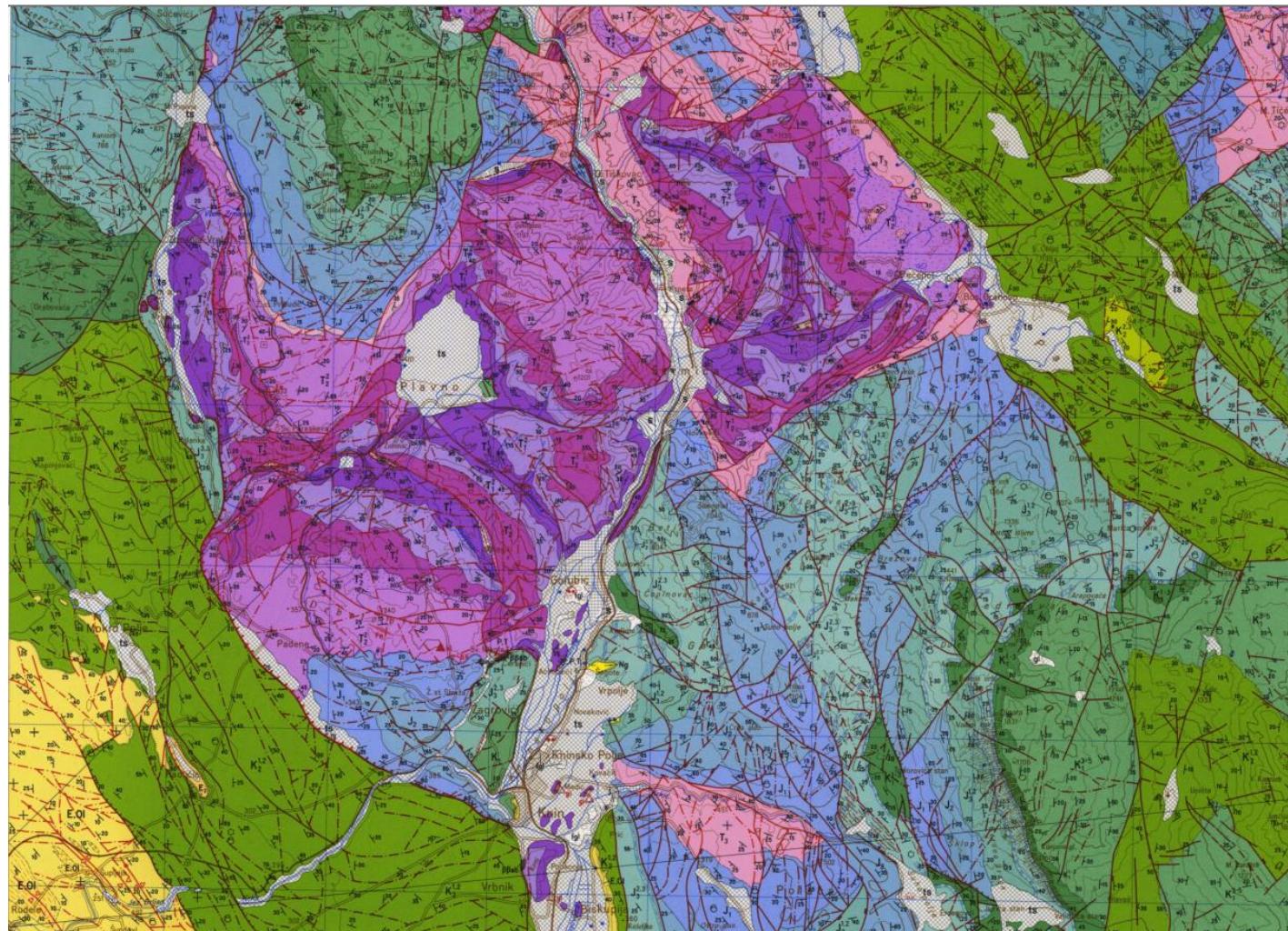
Isječak OGK SFRJ,
list Šibenik

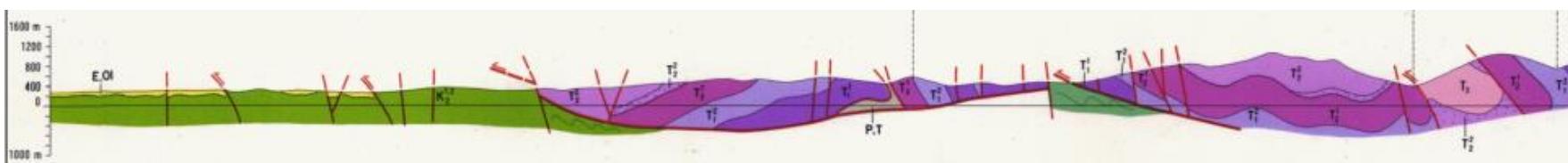

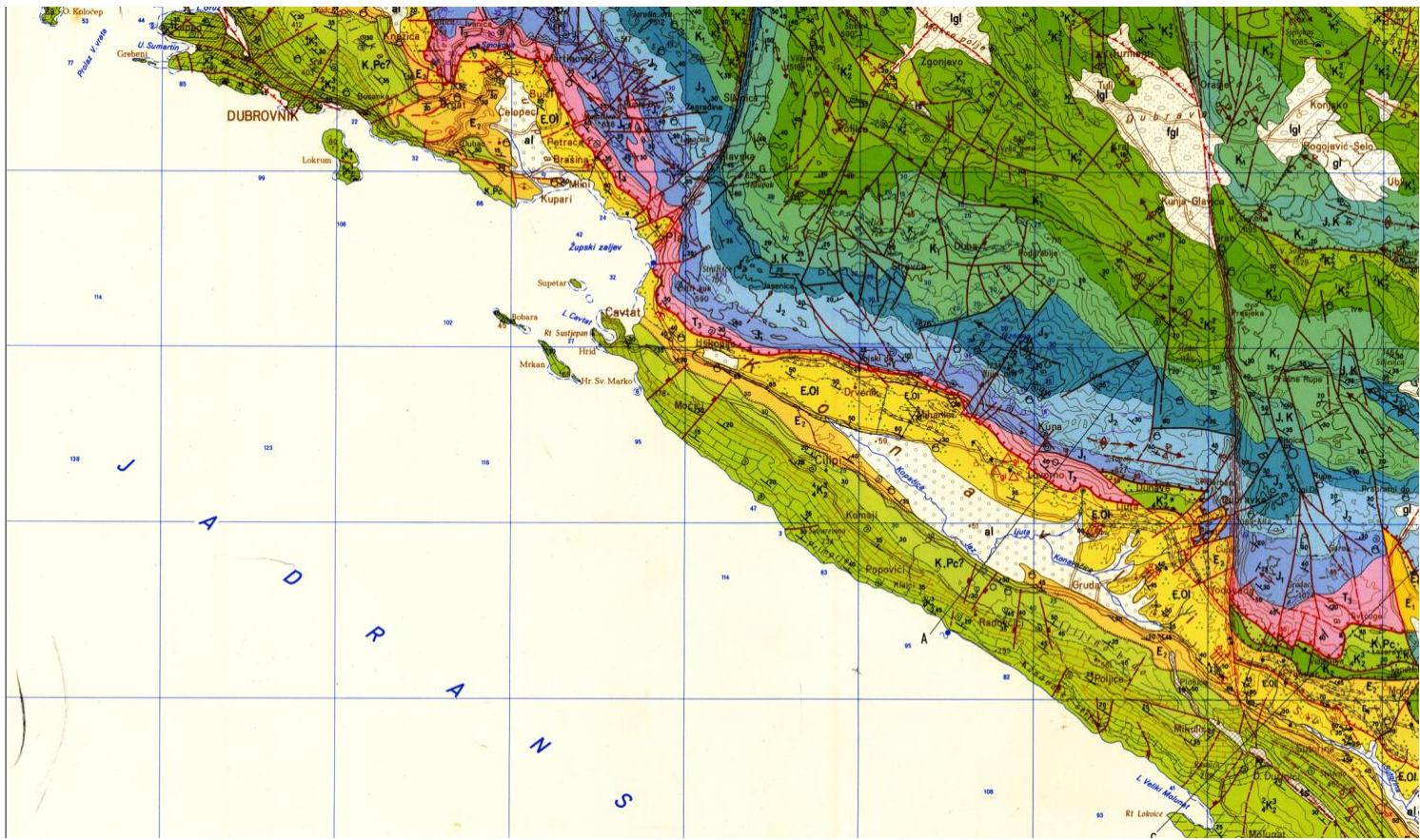
Tari Kovačić & Mrinjek (1994)

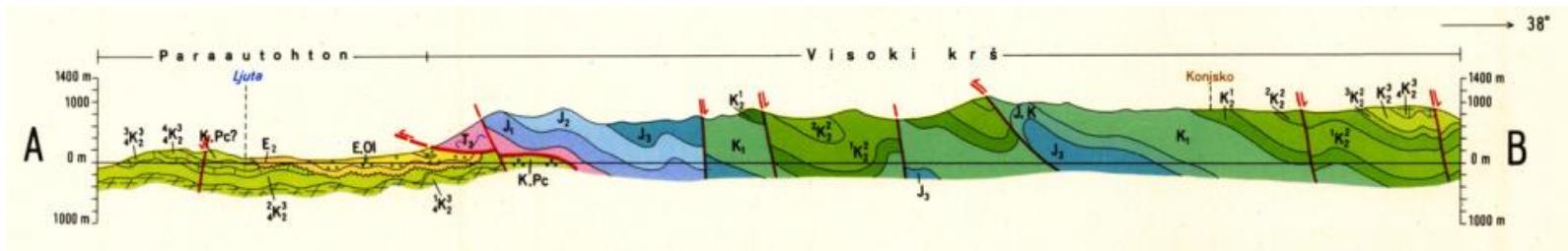

Isječak OGK SFRJ,
list Knin

Isječak OGK SFRJ,
list Dubrovnik

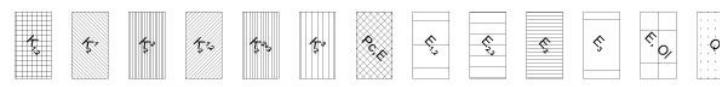
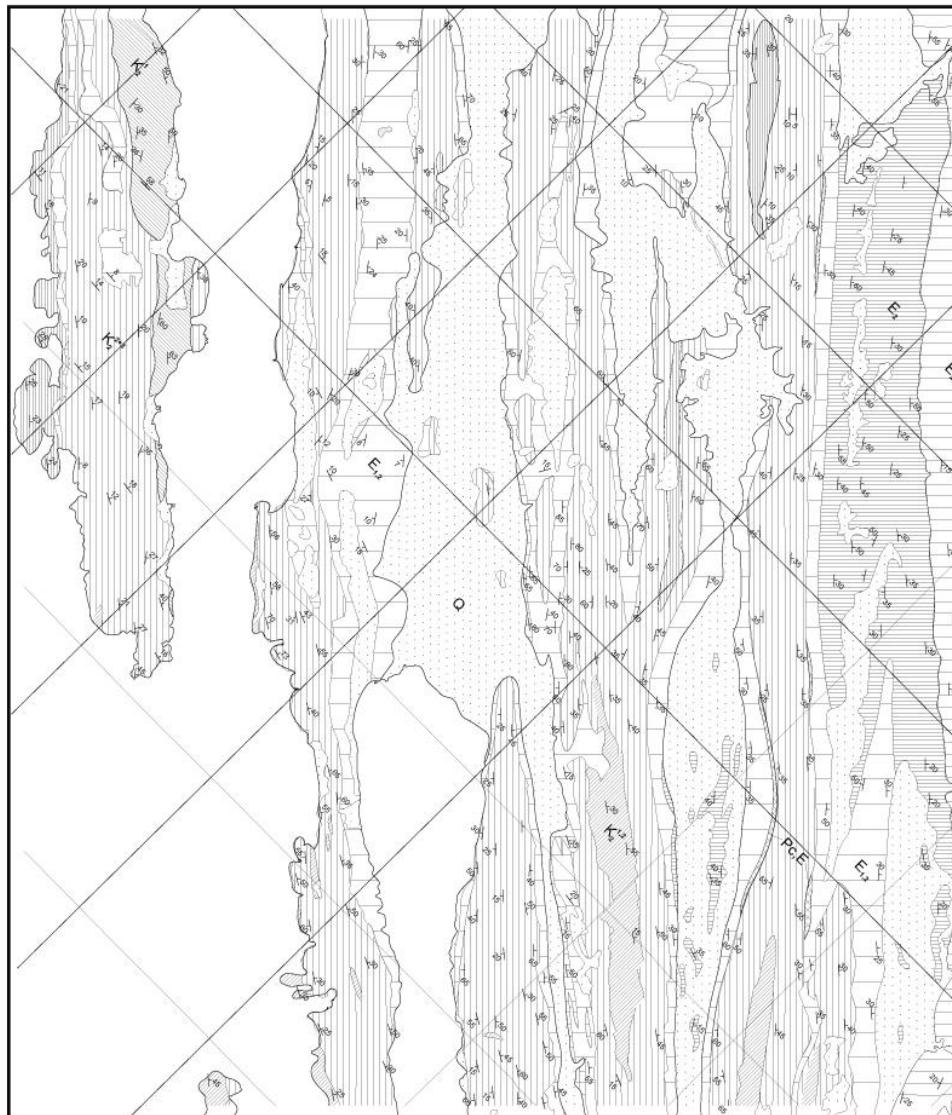
Vježba/program

Izrada tektonske karte

Osnovni zadatak

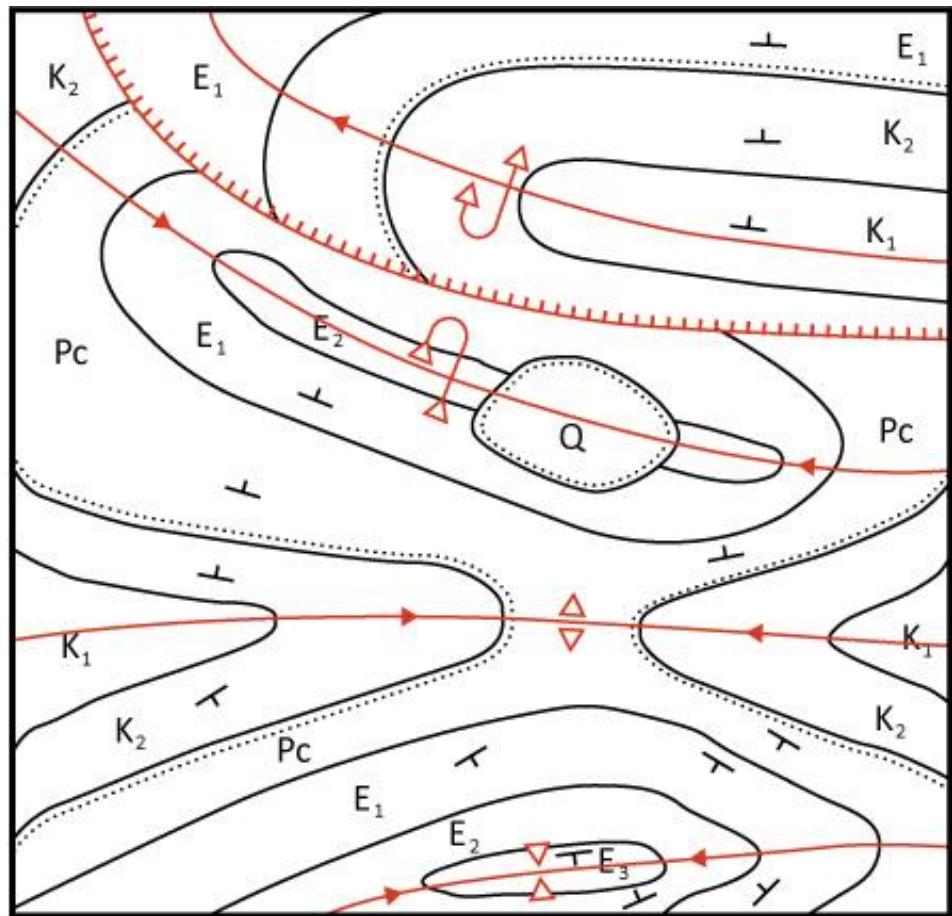
- Prepoznati i označiti odgovarajućim simbolima sve tektonske elemente na zadanim isječku karte
- Interpretiraju se:
  - Bore – trag osne plohe, smjer tonjenja osi bore, karakter bore
  - Rasjedi – trag rasjedne plohe, karakter rasjeda

Označi odgovarajućim simbolima sve tektonske elemente na karti.

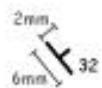

Crtaju se:

- Tragovi osnih ploha bora, smjer tonjenja osi, odgovarajuća oznaka ovisno o karakteru bore
- Tragovi rasjeda s odgovarajućom oznakom tipa rasjeda
- Granice i položaji slojeva – crno
- Oznake tektonskih elemenata - **crveno**

Simboli za tektonsku kartu:

Smjer i kut nagiba slojne plohe

+ Horizontalni sloj

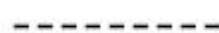

Smjer i kut nagiba prebačene slojne plohe

✗ Vertikalni sloj

Utvrđena granica

Prepostavljena granica

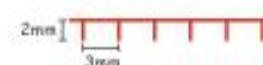
Utvrđeni stukturni linijski element (npr. os bore, trag rasjedne plohe)

Prepostavljena stukturni linijski element (npr. os bore, trag rasjedne plohe)

Normalna granica

Reversni rasjed

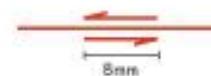
Transgresivna granica

Normalni rasjed

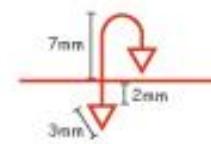
Os antiklinale

Strike-slip rasjed

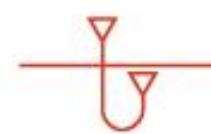
Os sinklinale

Os prebačene antiklinale

Os bore sa smjerom tonjenja

Os prebačene sinklinale

